

Nyári kártevők

AZ ÁLLATI KÁRTEVŐK KÖZÜL AZ ATKÁK ÉS SZŐLŐMOLYOK JELENTIK A FŐ VESZÉLYT A SZŐLŐ TERMÉSÉRE ÉS A LOMBOZATÁRA. A SZŐLŐMOLYOK HERNYÓI KÖZVETLENÜL A VIRÁGZATOT, A BOGYÓKAT FOGYASZTJÁK, MÍG AZ ATKÁK ELSŐSORBAN A LEVELEKET KÁROSÍTJÁK A SZÍVOGATÁSUKKAL. EGYES ÉVEKBEN A BAGOLYLEPKÉK NYÁRI HERNYÓNEMZEDÉKE IS VESZÉLYEZTETI A SZŐLŐT A BOGYÓ KÁROSÍTÁSÁVAL. A SZŐLŐ ARANYSZÍNŰ SÁRGASÁG FITOPLAZMÁS BETEGSÉGÉT TERJESZTŐ AMERIKAI SZŐLŐKABÓCA IMÁGÓI LEGNAGYOBB EGYEDSZÁMBAN ÁLTALÁBAN AUGUSZTUSBAN TALÁLHATÓK MEG A TŐKÉKEN.

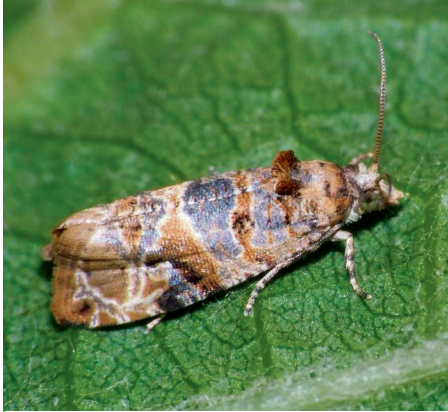
DR. KOLEVA ROSZICA

Akorai szőlőfajták közelgő szürete miatt a kártevők elleni védekezéseknél figyelembe kell venni a fajták éresi idejét: a növényvédő szereket úgy kell kiválasztani, hogy azok élelmezés-egészségügyi várakozási ideje a szüretig betartható legyen.

Bár a szőlőmolyok kártétele nem minden ültetvényben fordul elő, a számukra kedvező

időjárás esetén váratlanul felszaporodhatnak, és olyankor jelentős kárt okoznak. A két faj közül a tarka szőlőmoly gyakori a hazai szőlőkben, rajzása az időjárástól függően április első vagy második felében indul. A nyár derekán főleg a harmadik nemzedék hernyói károsítják az érő, puhuló bogyókat, de sokszor előfordul, hogy

az elhúzódó lepkerajzás miatt a második és a harmadik hernyónemzedék egyszerre károsít a fürtökön. A hernyók a bogyókban táplálkozva a teljes kifejlődésükig 12-18 szőlőszemet is elpusztítanak. Kártételük következtében a bogyók húsa megpuhul, felszínük ráncos lesz. Száraz

Hazánkban a szőlőmoly az elterjedtebb

A tarka szőlőmoly harmadik nemzedékének hernyói rágják a bogyókat a nyár második felében

kártétel esetén legalább két kezelés szükséges 10-14 napos időközökkel. Csapda hiányában a károsított fürtök arányát figyeljük, ha az 5-15% között van, permetezni kell. A tojások és kis lárvák keresésével is lehet jól időzíteni a védeke-

időben összezsugorodva elszáradnak és lehullanak, csapadék hatására azonban rothadásnak indulnak a szürkerothadás fertőzése nyomán. A hernyók testükkel is terjesztik a szürkerothadás szaporítóképleteit.

A tarka szőlőmoly elleni védekezés során az időzítés azért fontos, mert a hernyó rejtőzködő életmódja miatt a későn kijuttatott készítmények nem elég hatásosak. Ezért lehetőség szerint előrejelzésre alapozva védekezzünk! A védekezési időpontok kiválasztásához a szexferomon csapdák fogásai adnak jó támpontot: amennyiben naponta 10-15 hím lepkét fognak, feltétlenül védekezni kell a fürtkártétel ellen! Permetezéskor részesítsük előnyben a környezetbarát készítményeket, így rajzáscsúcs körül az Insegar 25 WG (tojás-lárva, illetve hernyó-báb átalakulást gátolja), rajzáscsúcs után 6-8 nappal, lárvakeléskor az Avaunt 150 EC vagy a Dipel DF használható a szőlőmolyok ellen. Elhúzódó rajzás vagy erős

Tarka szőlőmoly bogoyótünete

zést, a kis, lapos vízcsepphez hasonló tojásokat a bogyókon keressük. Az Insegar 25 WG élelmezés-egészségügyi várakozási ideje szőlőben 60

NÖVÉNYORVOS A SZŐLŐSKERTBEN

nap, tehát annyi nappal lehet még vele a szüret előtt utoljára kezelni a szőlőt!

A tarka szőlőmoly több gazdanövényen él, de a leggyakoribb a szőlő. Évente három nemzedé-

A szőlőlevélatka szívogatásának hatására a fiatal hajtás csökötten fejlődik

ke fejlődik. A bábok telelnak át a tőke kérge alatt vagy a támrendszer repedéseiben.

Az atkák közül a kizárólag szőlőn károsító szőlőlevélatka és szőlő-gubacsatka, valamint a gyümölcsfákon is szívogató, soktápnövényű piros gyümölcsfa-takácsatka és kétfoltos takácsatka okoz leggyakrabban kárt. Szabad szemmel nem, vagy alig látható kártevők. A tenyészidőszakban atkaölő szerekkel védekezhetünk leghatásosabban ellenük.

A szőlőben július végére, augusztus elejére esik a kártevő atkák elleni nyárvégi permetezés időpontja. A gubacsatka-félék családjába tartozó szőlőlevélatka és szőlő-gubacsatka kifejlett egyedei augusztustól folyamatosan elhagyják a leveleket, és a telelőhelyekre (rügyek, kéreg-repedések) vándorolnak. A kezeléssel a telelőre vonuló atkák egyedszámát, ezáltal a következő évi kártételük mértékét is hatásosan tudjuk csökkenteni. Ahol piros gyümölcsfa-takácsatka is van,

a kezelés egyúttal a téli tojásokat lerakni készülő kifejlett nőstények ellen is hatásos. Azokat a készítményeket részesítsük előnyben, amelyek több fejlődési alakra (lárva, imágó) hatnak, és emellett megkímélik az atkák természetes ellenségeit, a ragadozó atkákat is (pl. Ortus 5 SC, Zoom 11 SC).

A piros gyümölcsfa-takácsatka téli tojásai telelnak át, amelyeket a kárminvörös nőstények raknak le a nyár végétől főleg az alapi rügyek környékén. A téli tojások sötétpirosak, gömbölyűek, nagyságuk 0,1-0,12 mm, és a jellegzetes színük miatt szabad szemmel is láthatók. A téli

A gyapottok-bagolylepke hosszú távolságokra repül

tojásokból a következő évben április vége felé kelnek ki a lárvák.

A szőlőt esetenként az éjjeli lepkék hernyói is károsíthatják. Közülük leggyakrabban a gyapottok-bagolylepke kártételével találkozunk. A hernyók éjszaka, borús időben kivételesen nappal is táplálkoznak. A talajban bábozódnak be. A gyapottok-bagolylepke trópusi, szubtrópusi faj, tipikus vándorlepke, de hazánkban is képes áttelelni. Nagy kártételt a mediterrán régiókból történő tömeges bevándorlása idején okoz. A szőlőben a zsendülő bogyókat, fürtöket károsítja.

1. táblázat. A szőlő rovar- és atkákártevői elleni készítmények

Készítmény (hatóanyag)	Hatásmód	Károsító	Dózis (g/10 l víz, ml/10 l víz)	Forgalmi kategória	É.v.i. (nap)
Avaunt 150 EC (indoxakarb)	kontakt és gyomorméreg	szőlómolyok	2,5 ml	II.	10 (borszőlő)
Dipel DF (Bacillus thuringiensis var. kurstaki)	biológiai rovarölő szer	szőlómolyok	10 g	III.	2
Coragen 20 SC (klorantraniliprol)	kontakt, felszívódó és gyomorméreg, tojásölő hatás	szőlómolyok	1,5-1,75 ml	II.*	30
Insegar 25 WG (fenoxikarb)	rovarátalakulást gátló szer (inhibitor)	szőlómolyok	4-6 ml	III.	60
Cyperkill 25 EC (cipermetrin)	kontakt és gyomorméreg	szőlómolyok	1,5-2 ml	III.	10
Decis (deltametrin)	kontakt és gyomorméreg	molykártevők, amerikai szőlőkabóca	1,5	III.	7
Karate Zeon 5 CS (lambda cihalotrin)	kontakt és gyomorméreg	szőlómolyok, amerikai szőlőkabóca	1,5-2,5 ml 2,5 ml	III.	7
Affirm (emamektin benzoát)	transzlamináris, gyomorméregként fejti ki hatását	szőlómolyok	12,5-15 g	II.	7
Nissorun 10 WP (hexitiazox)	kontakt és gyomorméreg, tojás, láva és nympohaölő hatás	kétfoltos takácsatka, piros gyümölcsfa-takácsatka	5 g 4-5 ml	III.	21
Ortus 5 SC (fenpiroximát)	kontakt	szőlőlevélatka, takácsatkák	10 ml	II.**	14
Vertimec Pro (abamektin)	felszívódó	takácsatkák, szőlőlevélatka, szőlőgubacsatka	7,5 ml	II.	28
Zoom 11 SC (etoxazol)	kontakt és mélyhatású	piros gyümölcsfa-takácsatka, szőlőlevélatka, takácsatkák, szilva-takácsatka	2,5 ml	III.	28

*-20 ml-es vagy ennél kisebb kiszerezésben III. forgalmi kategória

**-300 ml-es, illetve ennél kisebb kiszerezésben III. forgalmi kategória